

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 49/18

Luksemburg, 17 kwietnia 2018 r.

Wyrok w sprawach połączonych C-195/17, od C-197/17 do C-203/17,
C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, od C-278/17 do
C-286/17 i od C-290/17 do C-292/17
Helga Krüsemann i in. / TUIfly GmbH

„Dziki strajk” załogi w następstwie niespodziewanej zapowiedzi restrukturyzacji przedsiębiorstwa nie stanowi „nadzwyczajnej okoliczności” pozwalającej przewoźnikowi lotniczemu na zwolnienie się z obowiązku odszkodowania w przypadku odwołania lub dużego opóźnienia lotu

Ryzyko wynikające ze skutków społecznych towarzyszących tego rodzaju środkom należy uznać za wpisujące się w ramy normalnego wykonywania działalności przewoźnika lotniczego

W dniu 30 września 2016 r. zarząd niemieckiego przewoźnika lotniczego TUIfly niespodziewanie poinformował swoich pracowników o planach restrukturyzacji przedsiębiorstwa. Zapowiedź ta doprowadziła do sytuacji, w której w okresie około tygodnia członkowie załogi zadeklarowali, w odpowiedzi na wezwanie wystosowane przez samych pracowników, niezdolność do pracy z powodu choroby. W okresie od 1 do 10 października 2016 r. procentowy udział nieobecności pracowników z powodu choroby, wynoszący zazwyczaj około 10%, wzrósł do 89% w odniesieniu do załóg kokpitu i 62% w odniesieniu do stewardes i stewardów. W dniu 7 października 2016 r. wieczorem zarząd spółki TUIfly poinformował pracowników, że zostało osiągnięte porozumienie z przedstawicielami załogi.

Z powodu „dzikiego strajku” liczne loty spółki TUIfly zostały bądź odwołane, bądź odnotowały opóźnienia wynoszące w chwili lądowania co najmniej trzy godziny. Ocenivszy, że zaistniały „nadzwyczajne okoliczności” w rozumieniu rozporządzenia Unii w sprawie praw pasażerów lotniczych¹, spółka TUIfly odmówiła pasażerom dotkniętym wspomnianą sytuacją wypłaty odszkodowań przewidzianych w tym rozporządzeniu (mianowicie 250, 400 lub 600 EUR w zależności od odległości). Amtsgericht Hannover i Amtsgericht Düsseldorf (sądy rejonowe w Hanowerze i Düsseldorfie, Niemcy), do których wpłynęły powództwa o wypłatę odszkodowań z tego tytułu, zwróciły się do Trybunału Sprawiedliwości z zapytaniem, czy spontaniczna nieobecność znacznej części załogi w formie „dzikiego strajku”, taka jak rozpatrywana w tych sprawach, mieści się w zakresie pojęcia „nadzwyczajnych okoliczności” z takim skutkiem, iż zwalnia przewoźnika lotniczego z ciężącego na nim obowiązku odszkodowania.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał udzielił na to pytanie odpowiedzi przeczącej: spontaniczna nieobecność znacznej części załogi w formie „dzikiego strajku” – taka jak rozpatrywana w tych sprawach, która miała źródło w niespodziewanej zapowiedzi restrukturyzacji przedsiębiorstwa przez obsługującego przewoźnika lotniczego, zaistniała w odpowiedzi na wezwanie wystosowane nie przez przedstawicieli pracowników spółki, lecz spontanicznie przez samych pracowników, którzy zadeklarowali niezdolność do pracy z powodu choroby – nie wchodzi w zakres pojęcia „nadzwyczajnych okoliczności”.

Trybunał przypomniał, że omawiane rozporządzenie przewiduje dwie kumulatywne przesłanki uznania zdarzenia za „nadzwyczajne okoliczności”: 1) zdarzenie to nie wpisuje się ze względu na swój charakter lub swoje źródło w ramy normalnego wykonywania działalności przewoźnika lotniczego i 2) zdarzenie to nie pozwala przewoźnikowi na skuteczne nad nią panowanie. Sam fakt, że motyw rozporządzenia przewiduje możliwość zaistnienia takich okoliczności,

¹ Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U. 2004, L 46, p. 1).

w szczególności w przypadku strajku, nie oznacza, że strajk stanowi koniecznie i automatycznie podstawę zwolnienia z obowiązku odszkodowania. Przeciwnie, należy ocenić w każdym poszczególnym przypadku, czy obie wymienione wyżej przesłanki zostały spełnione.

W odniesieniu do rozpatrywanej sprawy, Trybunał stwierdził, że obie przesłanki nie zostały spełnione.

Po pierwsze bowiem, restrukturyzacje i przekształcenia stanowią normalne środki zarządzania przedsiębiorstwami. Tym samym przewoźnicy lotniczy – w ramach prowadzonej działalności – są stale konfrontowani z różnymi różnicami stanowisk, a nawet konfliktami z członkami załogi lub z częścią załogi. Co za tym idzie, w sytuacji, jaka zaistniała w spółce TUIfly z końcem września/początkiem października 2016 r., ryzyko wynikające ze skutków społecznych towarzyszących tego rodzaju środkom należy uznać za wpisujące się w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego.

Po drugie, „dziki strajk” rozpatrywany w omawianej sprawie nie może być traktowany jako okoliczność niepozwalająca spółce TUIfly na skuteczne nad nią panowanie. Nie tylko bowiem ów „dziki strajk” miał źródło w decyzji tej spółki, ale również, pomimo wysokiego procentowego udziału nieobecności, zakończył się on w dniu 7 października 2016 r. wskutek porozumienia zawartego przez spółkę TUIfly z przedstawicielami pracowników.

Trybunał zwrócił również uwagę, że fakt, iż rozpatrywana w omawianej sprawie akcja protestacyjna powinna być zostać uznana za „dziki strajk” w rozumieniu znajdujących zastosowanie niemieckich przepisów socjalnych, ponieważ akcja ta nie została formalnie zainicjowana przez związek zawodowy, pozostaje bez znaczenia dla oceny pojęcia „nadzwyczajnych okoliczności”.

W istocie, odróżnienie strajków, które na podstawie znajdującego zastosowanie prawa krajowego są zgodne z prawem, od tych, które z prawem zgodne nie są, w celu ustalenia, czy powinny zostać uznane za „nadzwyczajne okoliczności” w rozumieniu rozporządzenia w sprawie praw pasażerów lotniczych, skutkowałoby uzależnieniem prawa pasażerów do odszkodowania od przepisów socjalnych właściwych każdemu państwu członkowskiemu, co jest sprzeczne z celami tego rozporządzenia, polegającymi na zapewnieniu pasażerom wysokiego poziomu ochrony, a przewoźnikom lotniczym – działalności w ujednoczonych warunkach na terytorium Unii.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106